

ÖSTERBOTTEN

Foto S. Paulaharju & A. A. Anttila.

Slätten och havet.

*J*mäktigt svall bryta sig Bottenhavets vågor mot Österbottens kust. Kontrasterna mötas, det vilda otämnda havet och den lugna odlade slätten. Men likheten är även påtaglig, det sanna, det fria och det ändlösa äga de bägge. Folket har fostrats av naturen, det är kärvt men frimodigt, segt och beslutsamt. Det dyrkar sin Gud och det vet värdera sin frihet.

En landsman till Dig, värderade läsare, reste senaste sommar i Österbotten. Han beskrev för mig vad han sett av slätten vid havet.

»Resan har varit en upplevelse. Från första början märkte jag, att färden icke skulle bli någon sådan där vanlig turistresa, med en massa detaljer, som komma en att glömma det väsentliga, som ej låta en få ett begrepp av helheten. Nej, det blev alldeles tvärtom. Här ser man ju egentligen ej helheten, man överväldigas och imponeras av den. Likt kyttlandsröken, som sommardagar

Foto K. Nyberg.

Utanför Vasa ligger det minnesomflutna Korsholm, vittnande om kamp för kristendom och rätt. Kyrkoruinerna minna om den stora branden, olycksdagen den 3 augusti 1852, som dock skonade Gustav III:s hovrätt, numera en av landets vackraste kyrkor.

— — —
»Och sakta från fjärran,
likt långväga bud
vi hörde de tystnade klockornas ljud.

*Vi hörde dem klinga sin klagande sång —
då reste sig staden, som stått här en gång,
den längesen brunna, ur gravar och grus,
med skinande tornspets bland flöjlar och hus.»*

*(Hjalmar Procopé: Kors-
holm.)*

Den härliga stranden och de solsteka dynerna vid Fäboda samla årligen allt flera gäster.

Foto K. Nyberg.

vit och böljande vilar över nejden, har historiens slöja lagt sig över Österbotten. Och omväld av den, tyckte jag mig i en ärofull, förgångens tids förklarande sken, se de strider och den kamp, som här förts för kristendom, tro och frihet. Jag såg svenskar och finnar strida sida vid sida,

Österbotten har skänkt Finland flera av dess största skalder, ty »där blicken går vida vill tanken gå långt». Vi nämna J. L. Runeberg, Frans Mikael Franzén, Lars Stenbäck och Zacharias Topelius.

I Vasa har en staty blivit rest till minnet av den blide skalden.

Foto K. Nyberg.

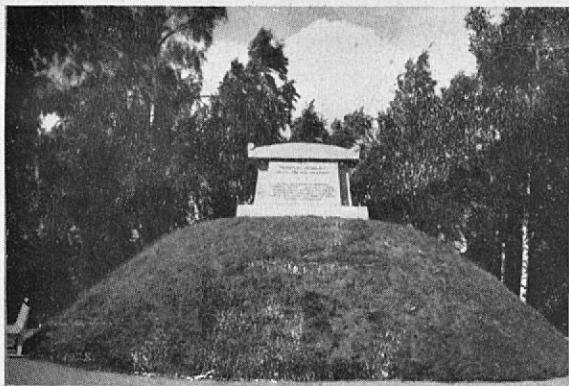
såg dem 1808 och jag såg dem återigen 1918. När vi kommo till Juthas, hade den nyckfulla höstsolen gått i moln och framför mig låg monumnet dystert och mäktigt. Jag förnam den stämning, som måtte ha vilat över Juthas' slagfält den natt då v. Döbeln ensam stod där ute och bad de stolta orden till sin Gud. Stunden blev för mig ett starkt minne. Och kan Ni tänka Er, när jag for vidare, överraskade jag mig själv med att sitta och gnola »Björneborgarnas marsch».

Sällan förmår väl en resenär skapa sig en så tydlig bild av det folk och den bygd han besöker.

Men då Du kommer till Österbotten, skall Du se att den bilden också är sann. Du blir bekant med ett ihärdigt och segt folk, som förmår bryta

Mången tapper son av moder Svea skyndade till hjälp, då broderlandet år 1918 var i fara. Men det var flera som aldrig återvände. I det vita Finlands huvudstad lades de, på sina fädens vis, i ättehög.

Foto K. Nyberg.

Det välbärgade Ilmajoki är ett stycke typiskt Österbotten. Milsvid utbreder sig den bördiga slätten, bred och trygg glider älven mot havet, på bägge sidor följd av bordsjämnna, slingrande vägar. Där bron har slagits över älven har kyrkan blivit rest och kring denna har byn vuxit upp.

Foto Ilmavoimat.

Österbotten ger Finland bröd

Österbotten är Finlands kornbod. Här odlas det mesta av den spannmål det finska folket äter i sitt bröd. Kyttlandsbruket fortlever ännu och sommardagar vilar kyttlands-

röken stämningstull och lugn över den stora slätten och rökens säregna doft gör sig överallt förnimbar. Men i skördetider sjuder arbetet och det går livligt och glatt till.

Foto S. Paulaharju.

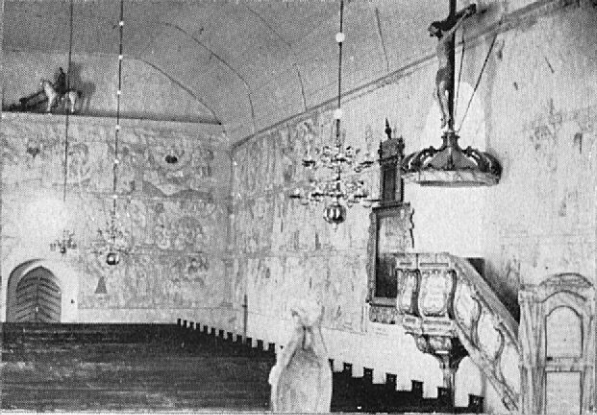

Foto H. Tanttari.

Storkyro kyrka är över 600 år gammal och hundratals målningar och talrika skulpturer smycka invändigt det ståtliga templet, där fordom de stränga kyrkofurstarna Canatus och Geet förkunnade Ordet och där kyrkoherden Simo Nurkka eggade bönderna till kamp mot marskens välde.

sig åkrar ur steniga backar, men tillika ett händigt folk, hos vilket hantverk och hemslöjd fortfarande blomstra.

Sådana namn, som Napue, Lappo, Ilmola, Oravais och Juthas låta Dig ana, att det var slättens folk, som 1918 ställde upp den dödsbrigad,

Foto Pyhälähti.

som likt Gustaf II Adolf, obekymrad och med dödsförakt, som en ny »Nordens snöplog», trängde fram och røjde fienden ur sin väg.

Du skall finna symbolik mellan folket och de talrika älvarna, som lugna och trygga glida mot havet, men vilka i islossningstider, likt folket i farans stund, bryta sig sin egen väg, oberoende av hindren, som stå dem emot.

Och det kommer kanske att hända Dig, som det hänt så mången annan, Du blir betvingad av naturens hänsynslösa ärlighet och ändlösa vidd. Då skall Du förnimma den lugna storvulnhet, som vilar över slätten, som fruktbar och böljande, milsvid utbreder sig för Dina ögon. Du kommer att röra Dig i en av Finlands äldsta kulturbygder och Du kommer att vandra på marker, som odlats i över tusen år. Du skall se forna tiders enkla men storslaget

Lappo-namnet har flugit vida omkring. Bygden är burgen och ett centrum i Syd-Österbotten. På bilden synes Kosolagården till vänster mitt emot kyrkan. Vid denna ligga 1918-års frihetshjältar begravna, bland dem frihetskämpen Laurila och hans yngsta son, ledarna för Lappo Skyddskår, känd från frihetskriget under namnet »Lappo Snöplog».

Hjältegraven i Lappo.

Foto Pyhälähti.

vackra kyrkor och Du skall med undran betrakta fornminnen från ur-gammal tid.

Vid ankomsten hälsar Dig Vasa i lummig sommarskrud. Staden är modernt byggd, med slösaktigt breda gator och långa, grönskande esplanader. Industrianläggningar skymta här och var och vid inre hamnen, där Sveriges-båten lägger till, höjer sig Österbottens Historiska Museum — ett koncentrerat Österbotten. I omedelbar närhet ligger hovrätten, grund-

Österbotten är landets stöd

När det gällt att i Iarans stund värja sitt land har österbottningen städse stått främst. Många hjältars gravar och flera monument vittna därom. Det ställigaste monumentet är rest på Napo bloddränkta slagfält, där väster och öster drabbade samman under stora ofredens tider.

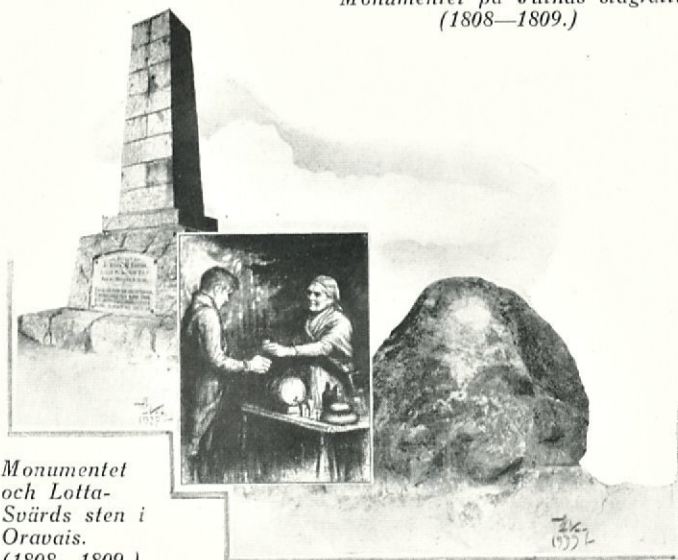
Foto H. Tantari.

Han stod där ensam, i
den hemska runden,
Bland lik och spillror på
en blodstänkt jord,
Den bleka mannen såg
med lugn mot höjden
Och från hans läppar ljö-
do dessa ord:

Min Gud, min broder, hur
jag Dig må kalla,
Du segergivare, jag tackar
Dig.

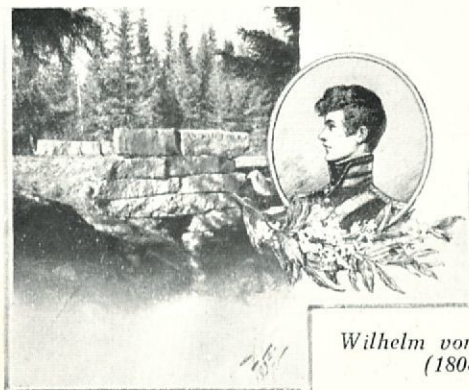

Monumentet på Juthas slagfält.
(1808—1809.)

Monumentet
och Lotta-
Svärds sten i
Oravais.
(1808—1809.)

— en pärla var hon på krigets
stråt,
Och en äkta pärla också,
Och något tälte hon skrattas
åt,
Men mera hedras ändå.

Wilhelm von Schwerins bro.
(1808—1809.)

Citaten ur J. L. Runebergs "Fänrik Ståhls sägner".
Teckningarna av A. Edelfelt.
Foto & montage K. Nyberg.

Foto K. Nyberg.

Nära Sveriges-båtens tilläggsplats höjer sig ur björkdungen i Mariepark rent och stilfullt Österbottens Historiska Museum — ett koncentrerat Österbotten.

lagd av Gustav III, och några kilometer från staden ligger Gamla Vasa med sina många minnesmärken från förgångnen tid. Vida omkring synes korset, rest av de första svenska korsfararna. I finsk granit har till evig tid inhuggits orden: »Här restes Christi kors i hednisk Nord.» De minna oss om den tid, då den västerländska kulturens första frön såddes på denna sida av Bottenhavet.

*Där skymtar en kulle i aftonens frid,
omsusad av sägner från urminnestid,
Den reser sig stilla ur gravarnas mull,
och luften av tystnade klockor är full.*

(Hjalmar Procopé: Korsholm.)

Foto K. Nyberg.

2100

